

KERKBRIEF

Driemaandelijks
Jaargang 52, nr. 4 – Kerstnummer, 2023

PB-PP1B-20560
BELGIE(N)-BELGIQUE

Periodiek v/d Verenigde Protestantse Kerk in Leuven
V.U.: Ernst Veen, L. Beosierlaan 89, 3010 Leuven
P 708844 – Afgiftekantoor: Leuven Mail

Inhoud

2	Zal er ooit een dag van vrede.
3	Kerststal te Betlehem.
4	Kerkdiensten.
11	Gemeentenieuws.
14	Van de kinderkerk.
16	Geen plaats, of, ja toch...
22	Woorden van de kerk.
24	En dan nog dit (1), (2)
27	Routebeschrijving.

Zal er ooit een dag van vrede

*Zal er ooit een dag van vrede,
zal er ooit bevrijding zijn
voor wie worden doodgezwegen,
levenslang gebroken zijn?*

*Zal er ooit een blijvend heden
vol van goede vrede zijn,
waar geen pijn meer wordt geleden
en het leven nieuw zal zijn?*

*Zie de takken aan de bomen
waar het jonge groen ontluikt,
tot een stralend nieuwe zomer
waar de vredesbloesem ruikt.*

*Zie de sterren aan de hemel
waar het duister van de nacht
door hun schijnsel wordt verdreven
tot een nieuwe dag die lacht.*

*Zoals bomen mensen tonen
dat er kracht tot groeien is
zal de zoon der mensen komen
die de boom des levens is.*

*Zoals sterren mensen melden
dat geen nacht te donker is,
zal een kind ons komen redden
dat het licht der wereld is.*

Tekst: Henk Jongerius

(Lied 462 uit het Nieuwe Liedboek)

Kerststal in een Lutherse kerk te Betlehem, dec. 2023

KERKDIENSTEN

December

17 3e zondag van Advent, paars.

Voorganger: Jart Voortman.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.65:17-25; 1 Tess.5:12-24; Joh.3:22-30.

Collecte: Zusterkerk vd VPKB te Ruanda.

Kindernevendienst: Ida van Dessel.

24 4e zondag van Advent : géén ochtenddienst.

24 Kerstavonddienst, wit.

Voorganger: Petra Schipper

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Chris Klein.
Teksten: Jes.8:23b-9:7; Tit.2:11-14; Luc.2:1-20.
Collecte: Buurthuis 't Lampeke.
Kindernevendienst: alle begeleiders.

25 1e Kerstdag, wit.

Voorganger: Helen Blow.
Ouderling: Henk Corporaal.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Jes.52:7-10; Hebr.1:1-12; Joh.1:1-4.
Collecte: Zusterkerk v.d. VPKB te Ruanda.
Kindernevendienst: alle begeleiders.

31 Zondag na Kerst/oudjaar, wit.

Voorganger: Mieke Felix.
Ouderling: Anne-Merel Meijer.
Organist: Joop van der Horst.
Teksten: Jes.61:10-Jes.62:3; Gal.3:23-Gal.4:7; Luc.2: 33-40.
Collecte: Zusterkerk v.d. VPKB te Ruanda.
Kindernevendienst: / (kerstvakantie)

Januari 2024

7 1^e zondag na Epifanie, groen.

Voorganger: Luc Nijs.
Ouderling: Philipp Bratfisch.
Organist: Chris Klein.
Teksten: Jes.60:1-6; Ef.3:1-12; Matt.2:1-12.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).
Kindernevendienst: Vera Bijma
Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

14 2^e zondag na Epifanie, groen.

Voorganger: Mieke Felix.

Ouderling: Marjan Blok.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Jes.62:1-5; Rom.4:19-25; Joh.2:1-11.
Collecte: Kerkdistrict Kirinda te Ruanda (partnerschap).
Kindernevendienst: Ida van Dessel.

21 3^e zondag na Epifanie, groen.

Voorganger: Luc Nijs.
Ouderling: Marjan Blok.
Organist: Joop van der Horst.
Teksten: 1Sam.3:1-10; 1Kor.6:11b-14; Marc.1:14-20.
Collecte: Vluchtelingenhuys Wilsele.
Kindernevendienst: Michiel Ruiter.
Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

28 4^e zondag na Epifanie (Septuagesima), groen.

Voorganger: Helen Blow.
Ouderling: Gerke Visser.
Organist: Chris Klein.
Teksten: Deut.18:15-20; 1Kor.8:1b-13; Marc.1:21-28.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
Kindernevendienst: Jantine Spilt.

Februari

4 5^e zondag na Epifanie (Sexagesima)

Voorganger: Luc Nijs.
Ouderling: Philipp Bratfisch.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: 2Kon.4:18-21&32-37; 1Kor.9:16-23; Marc.1:29-39.
Collecte: Protestantse Solidariteit (NGO).
Kindernevendienst: Vera Bijma.
Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

11 6^e zondag na Epifanie (Quinquagesima), groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Anne-Merel Meijer.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: 2Kon.5:1-3&9-15b; 1Kor.9:24-27; Marc.1:40-45.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: Ida van Dessel.

18 1^e zondag van de Veertigdagentijd (Invocabit), paars.

Voorganger: Mieke Felix.

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Gen.9:8-17; 1Petr.3:18-22; Marc.1:12-15.

Collecte: Zusterkerk v.d. VPKB te Ruanda.

Kindernevendienst: Michiel Ruiter.

Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

25 2^e zondag van de Veertigdagentijd (Reminiscere), paars.

Voorganger: Luc Nijs.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: 1Kon.19:9-18; 2Peztr.1:16-21; Marc.9:2-10.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: Jantine Spilt.

Maart

3 3^e zondag van de Veertigdagentijd (Oculi), paars.

Voorganger: Luc Nijs.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Ex.20:1-17; Rom.7:14-25; Joh.2:13-22.

Collecte: Diaconaat.

Kindernevendienst: Vera Bijma

Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

10 4^e zondag van de Veertigdagentijd (Laetare), paars.

Voorganger: Rina de Bruin.

Ouderling: Anne-Merel Meijer

Organist: Chris Klein.

Teksten: Joz.4:19-5:1&10-12; Ef.2:4-10; Joh.6:4-15.

Collecte: Protestantse Solidariteit (NGO).

Kindernevendienst: Ida van Dessel.

17 5^e zondag van de Veertigdagentijd (Judica), rood.

Voorganger: Luc Nijs.

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jer.31:31-34; Hebr.5:1-10; Joh.12:20-33.

Collecte: Zusterkerk v.d. VPKB te Ruanda.

Kindernevendienst: Michiel Ruiter.

Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

24 6^e zondag van de Veertigdagentijd (Palmzondag), paars.

Voorganger: Helen Blow.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.50: 4-7; Filipp.2:5-11; Marc.11:1-11.

Collecte: Diaconaat.

Kindernevendienst: Jantine Spilt.

31 Pasen, wit.

Voorganger: Mieke Felix.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Jes.25:6-9; Kol.3:1-4; Joh.20:1-18.

Collecte: Annai Erica.

Kindernevendienst: Vera Bijma.

Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

April

7 2^e zondag van Pasen (Quasi Modo Geniti), wit.

Voorganger: Steven Fuite.

Ouderling: Anne-Merel Meijer.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jes.26:1-13; Joh.1:5-6; Joh.20:24-31.

Collecte: tbv. PROFEST (vroeger AKV: feest vd VPKB)

Kindernevendienst: / (wegens vakantie)

14 3^e zondag van Pasen (Misericordia Domini), wit.

Voorganger: Mieke Felix.

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Micha 4:1-5; 1Joh.1:1-7; Joh.21:15-24.

Collecte: Diaconaat.

Kindernevendienst: Michiel Ruiter.

Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

21 4^e zondag van Pasen (Jubilate), wit.

Voorganger: Marc Schippers.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Ezech.34:1-10; 1Joh.3:1-8; Joh.10:11-16.

Collecte: Kerkdistrict Kirinda (partnerschap)
Kindernevendienst: Jantine Spilt.

28 5^e zondag van Pasen (Cantate), wit.

Voorganger: Luc Nijs.
Ouderling: Philipp Bratfisch.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Deut.4:32-40; 1Joh.3:18-24; Joh.15: 1-8.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).
Kindernevendienst: Vera Bijma.
Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

Mei

05 6^e zondag van Pasen (Rogate), wit.

Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Anne-Merel Meijer.
Organist: Chris Klein.
Teksten: Jes.45:15-29; 1Joh.4:7-21; Joh.15:9-17.
Collecte: Protestantse Solidariteit (NGO)
Kindernevendienst: Ida van Dessel.

12 7^e zondag van Pasen (Exaudi), wit.

Voorganger: Luc Nijs.
Ouderling: Marjan Blok.
Organist: Chris Klein.
Teksten: Ezech.19:1-11; 1Joh.5:9-15; Joh.17: 14-26.
Collecte: Ruanda (zusterkerk VPKB)
Kindernevendienst: Michiel Ruiter.
Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

19 Pinksteren, rood.

Voorganger: Mieke Felix.
Ouderling: Gerke Visser.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Gen.11:1-9; Hand.2:1-24; Joh.14:8-17.
Collecte: Protestants Theologische Faculteit Brussel.
Kindernevendienst: Jantine Spilt.

GEMEENTENIEUWS

Overleden

Ons bereikte begin december het droevige bericht dat Gustaaf (Staf) Vercruysse, echtgenoot van Gisela Schrey, en vader van Dirk, Marc en Tanja, op zondag 3 december jl. op 87-jarige leeftijd te Wilsele is overleden. De afscheidsplechtigheid heeft plaatsgevonden in aula Eikenveld, op dinsdag 12 december jl., met aansluitend de begraafing van de urne op de begraafplaats van Wijgmaal (Kroonstraat). Vanaf deze plaats betuigen wij de familie onze oprechte deelneming, in het vertrouwen dat, naar het woord van Jezus, zelfs geen mus ter aarde valt zonder de nabijheid van God (Matt.10:29-31).

Geboorte en doop

Op zaterdag 9 september 2023, is, in goede gezondheid van moeder en boreling, Rosalie van Helden, dochter van Peter van Helden en Line Coppens, geboren. Van harte gefeliciteerd!

In de kerkdienst van zondag 11 februari 2024 zal de kleine Rosalie feestelijk gedoopt worden. Zij treedt daarmee in het voetspoor van haar twee oudere broers, Floris en Viktor, die eerder ook in onze kerk zijn gedoopt.

Bevestiging

Ook in de dienst van zondag 11 februari 2024, zal Anne-Merel Meijer, die eerder het kerkenraadsmandaat van Marleen Jannis overnam, als nieuw lid van de kerkenraad bevestigd worden.

Nieuw contactadres: aanspreekpunt kerkenraad

In de vorige Kerkbrief schreven we ook dat het algemene contactadres voor de kerkenraad is gewijzigd, aldus: info@vpkleuven.be

Het is ons intussen gebleken dat het genoemde adres per abuis nog niet goed in werking was, waarvoor onze verontschuldiging.

Pastoraat

Wie graag af en toe bezoek zou willen krijgen van iemand uit onze gemeenschap, voor een kop koffie, een gezellige babbel, een goed gesprek, laat het ons a.u.b. weten, zodat wij gericht een bezoekers-rooster kunnen opstellen. Wendt u daarvoor tot een lid van de kerkenraad of stuur een mail naar: info@vpkleuven.be (= het algemene contactadres van de kerkenraad).

Gesprekskring

Omdat het boek dat we in de gesprekskring lezen (“Wat doe ik hier in godsnaam?” van ds. Carel ter Linden, Arbeiderspers, 2013) voor het afscheid van Ernst Veen nog niet uit was, werd afgesproken dat we toch nog een nieuwe cyclus starten om het boek helemaal uit te lezen. Intussen kwamen we alweer twee keer samen op de maandagavonden 20 november en 4 december 2023. Gezien de drukte van de Advents en Kersttijd in december en de examentijd in januari, starten we de eerstvolgende zitting opnieuw op maandagavond 5 februari 2024. Locatie: koffiezaal Mariakapel, Matadilaan 6. Tijd: van 20-22 uur. De bijeenkomsten gaan door zolang nodig om het boek uit te lezen. De planning van de volgende bijeenkomsten vindt gezamenlijk plaats op

de eerstvolgende zitting.

Kerstzangavonden

Ook dit jaar hielden wij weer (en dat sinds 2017 en uitgezonderd de coronatijd) onder de bezielende leiding van Joop van der Horst, onze geliefde kerstzangavonden op de donderdagen van Advent: 30/11, 7/12, 14/12 en 21/12.

De avonden gingen door van 19:00 uur tot 20:00 uur in onze Mariakapel. Joop stond, evenals de andere jaren, zowel in voor de keuze van de vele kerstliederen, de muzikale leiding en de historische en muzikale toelichtingen bij de liederen.

"Bij al die muziek werd Joop op het orgel begeleid door vele muzikanten: Trix Eisenhardt (cello), Wolf Jacobs (piano), Anne-Merel Meijer (altviool), Michiel Ruiter (saxofoon), Jos Teunissen (gitaar) en Griet Vercruysse (viool). Ook kwam het koor van de Abdij van Vlierbeek, onder leiding van Rudy Thomassen weer een avond (op 7 december) feestelijk met ons meezingen."

VAN DE KINDERKERK

De warmste week (18 – 25 december 2023)

Dit jaar was het thema van 'De Warmste Week' "Opgroeien zonder zorgen".

Reden genoeg om onze KinderKerkschouders daaronder te zetten.

Onze werkwijze : de KK-leiding organiseerde, maar de hoofdrollen waren weggelegd voor 9 kinderen (de min 12), die rondjes van 200m zouden lopen/stappen.

En of ze dat deden!

Zondag 17 december. Een strakke blauwe lucht, een stralende zon, enthousiaste kinderen en ouders zijn van de partij in het park naast onze kerk. Ezra en Ruth versierden alvast het parcours met door de jongsten zelfgemaakte vlammetjes. Gerke gaf het startsein om 11u15 en hop.... daar stoven de helden vooruit :

Alisa, Daniël, Patrycja, gr. Anna, Stine, Marie, Damey, kl. Anna en Djeay.

En of ze zich gegeven hebben! Alle kinderen hebben het aantal rondes waarvoor ze zich lieten sponsoren gelopen of ...zelfs overschreden! Het was werkelijk fantastisch.

Wij zijn dan ook superblij jullie te kunnen melden dat zij voor 950 euro bijeengelopen hebben. Waarvoor dank aan alle lopers en aan alle royale sponsors!

De som werd integraal overgeschreven naar 'De Warmste Week', met de groeten van de VPKLeuven.

De Kinderkerk

MEDITATIE

Geen plaats (Nietzsche) of ja, toch (Lucas)...

Jezus. Hallelujah!
Voor U buig ik neer,
ropaar in mijn hart,
wees mijn Koning, o heer

Het geboorteverhaal van Lucas zouden we, in algemene termen, een zoektocht naar God kunnen noemen. En een antwoord op de vraag: waar is God te vinden? Nu, dat antwoord van Lucas is bekend: om te beginnen in een voederbak voor vee. Op die ongestuvrijde plaats verbond God zich, aldus de beeldspraak van Lucas, met mens en wereld. Wat dat te betekenen heeft, daarover straks meer.

Nu, die zoektocht naar God vinden we natuurlijk niet alleen in de Bijbel, maar loopt als een rode draad door heel de geschiedenis van de mens. We vinden

haar, naast de godsdiensten, bv. ook in de filosofie. Zoals bij de beroemde filosoof Friedrich Nietzsche. In een van zijn boeken (“Die fröhliche Wissen-schaft”) beschrijft hij hoe iemand, die hij “der tolle Mensch” noemt, op klaarlichte dag met een lantaarntje op zoek gaat naar God. Die dolle mens betreedt met zijn lantaarntje een markt vol mensen en begint dan luid te roepen: “Ik zoek God. Ik zoek God.” Rondom hem verzamelt zich een hele menigte van niet-gelovige mensen die hem verbaasd aankijken en hem spottend vragen: “Is God soms verdwenen? Of is hij als een kind verdwaald? Heeft hij zich misschien verstopt? Heeft hij de boot genomen en is hij geëmigreerd?

De dolle mens springt vervolgens midden in de groep ongelovige spotters, kijkt hen doordringend aan en roept vol ontzetting: ik zal u zeggen waar God naar toe is. “God is dood en wijzelf, de mens, wij allen, hebben God gedood.”

Vanwege die uitspraak is Nietzsche waarschijnlijk het meest beroemd geworden. Hoe dan ook: hij is er dikwijls om aangevallen. Vooral vanuit christelijke hoek. Hoe durfde hij te zeggen dat God dood was? De dood heeft immers op God geen vat. God staat boven leven en dood. Daarover gaat ook dat bekende graffitigrapje. Iemand schrijft op een muur: Nietzsche (dubbele punt): “God is dood”. Iemand anders schrijft daaronder: God (dubbele punt): “Nietzsche is dood.”

Maar nee, Nietzsche bedoelde natuurlijk niet dat God echt dood was. Hij bedoelde dat de mens aan God in dit bestaan geen plaats geeft. Vrijwel altijd echter wordt eenzijdig de nadruk gelegd op het eerste deel van zijn uitspraak: “God is dood”. Maar hij voegt er onmiddellijk aan toe: “En wij hebben hem gedood”. En dat nu, is precies de kern van zijn uitspraak! Nietzsche zegt daarmee dat de mens God in dit bestaan heeft dood verklaard. Met andere woorden: dat de mens zijn of haar eigen zagezegd goddelijk en eigenmachtige gang gaat.

Daarbij worden gemakkelijk twee vergissingen, gemaakt. De eerste vergissing is dat we denken dat het Nietzsche te doen zou zijn om een onderscheiding aan te brengen tussen de ongelovigen die God hebben dood verklaard en de gelovigen die dat niet zouden hebben gedaan. Nee, dit gaat ons allemaal aan. Dit gaat over de wijze waarop de mens de aarde bewoont. Over hoe de mensen met elkaar en de wereld omgaan. Namelijk op een zodanige goddeloze, oorlogszuchtige en eigenmachtige wijze dat daarin voor God geen plaats is.

En de tweede vergissing is dat we denken dat Nietzsche het leuk vond om te zeggen dat God dood was. Integendeel, hij laat zijn dulle mens vol ontzetting zeggen: Wij, de mensen, hebben God gedood, u en ik. Wij allen zijn zijn moordenaars. Hoe waren wij in staat de zee leeg te drinken? Wie gaf de spons om de hele horizon uit te wissen? “Wat deden wij toen wij deze aarde van haar zon losmaakten? Waar gaat ze nu heen? Waar gaan wij heen? (...) Dwalen wij niet als door een oneindig niets? Grijnst de lege ruimte ons niet aan? Is het niet kouder geworden? Komt er niet steeds meer nacht? Moeten er overdag geen lantaarns aangestoken worden? God is dood. En wij, mensen, hebben hem gedood.

We horen het in zijn even poëtische als nadrukkelijke taal: Nietzsche vindt het zelf verschrikkelijk om te moeten constateren dat de mens God heeft doodverklaard. Hij waarschuwt voor de gevolgen die hij het nihilisme noemt. Dat wil zeggen: de volstreckte zin- en betekenisloosheid. Dat de mens God uit zijn bestaan heeft gebannen, betekent voor Nietzsche dat de mens zich uitlevert aan het nihilisme. Aan de leegte en de zogenaamde absolute vrijheid. De vrijheid waarin de mens zich niet meer verbonden weet met God en ongestoord zelf z'n eigen autonome goddelijke gang kan gaan en met de aarde en het leven doet wat hem goeddunkt.

Voor Nietzsche was het overigens net andersom. Het bannen van God maakte zijns inziens de mens niet vrij, maar leverde de mens uit aan de leegheid en onwillekeurigheid van het bestaan. Aan al de onheilsmachten in dit bestaan. Aan duisternis en dood. Aan de chaos en het recht van de sterkste. Aan menselijke willekeur en eigenmachtigheid. Aan oorlogvoering en dictatuur. En we zouden daar vandaag aan kunnen toevoegen: aan roofbouw van de aarde en het uitputten van het klimaat.

Dat zijn allemaal aspecten die illustreren dat de mens zijn eigen soevereine gang gaat en zich van God of gebod weinig aantrekt. Anders gezegd: aan God geen plaats geeft in deze wereld.

Nu voelt u misschien al wel waarom wij op deze kerstmorgen zoveel aandacht besteden aan deze uitspraak van Nietzsche: “God is dood en wij hebben hem gedood”. Ik zei al even: deze filosoof is er dikwijls om aangevallen. Vooral vanuit christelijke hoek. Hoe durfde hij te zeggen dat God dood was? Maar goed beschouwd zei en bedoelde Nietzsche daarmee precies hetzelfde als wat de evangelist Lucas in zijn geboorteverhaal van Jezus schreef, namelijk dat er voor het Christuskind geen plaats was in de herberg.

Daarmee zegt Lucas immers zoveel als: voor God is er in deze wereld geen herbergzame plaats. Ja, we zingen met Kerst wel “nu zijt welkom”, Jesu lieve Heer, maar de realiteit is veeleer wat Lucas schrijft: dat datgene waar Jezus voor stond en staat, voor naastenliefde en de liefde tot God, dat dat in deze wereld voortdurend onder druk staat en op de onheils machten steeds weer bevochten moet worden. En dat thema van Lucas, dat er voor Jezus geen plaats was, dat is niet maar zomaar een zinnetje in zijn kerstverhaal, maar een van de kernthema's.

Dat zien we bv. ook aan het feit dat zijn geboorteverhaal geen grootste en machtige schildering is die zich in de schijnwerpers afspeelt en waarin de wereld vanuit de voorste rij mag toekijken. Het tegendeel is waar:

Jawel, de geboorte van Jezus vindt in het Lucasevangelie weliswaar plaats tegen de achtergrond van het machtige Romeinse Imperium, maar voltrekt zich ver van Rome, ver van het kloppende hart van dat rijk, verborgen in een kleine uithoek ervan, in Israël. En binnen dat landje Israël nog eens in een uithoek, namelijk in het kleine stadje

Betlehem. En in dat stadje Bethlehem opnieuw in een uithoek: weggemoffeld in een voederbakje voor het vee. Ver weg van het gewoel en de schijnwerpers van de wereld komt de Messias op aarde. En dat alles illustreert nog eens extra dat er voor dat Christuskind geen plaats was in deze wereld.

Als je dat actualiseert en toepast in onze huidige wereld, kun je bijvoorbeeld zeggen: wie ziet op televisie of wie leest in de krant dat de mens anno 2023 nog steeds alles doet wat God verboden heeft, oorlog en moord en doodslag, marteling en verkrachting, haat en onrecht, mensenhandel en vluchtelingenstromen... Noem het maar een geschiedenis waarin het recht van de sterkste of zoals Jesaja dat vanmorgen zei: 'de laars die dreunend stamp't', zich steeds weer doet gelden. Nu, wie dat alles overziet heeft geen reden om aan te nemen dat God in onze tijd, meer welkom is dan 2023 jaar geleden, daar in Bethlehem. Eerder moeten we zeggen dat er in feite sindsdien weinig is veranderd. Net als toen is God nog steeds niet welkom. Net als toen is er voor God in deze wereld nog steeds geen gastvrije plaats. Dat heeft Lucas, bijna 2000 jaar voor Nietzsche, reeds haarscherp en kritisch vastgesteld: "...er was geen plaats in de herberg."

Ja, en daar had Lucas' verhaal kunnen eindigen. Het had kunnen eindigen met de constatering dat God onwelkom is en dat er dus voor God geen plaats is in deze wereld. Om met Nietzsche te spreken: God is dood en wij hebben hem gedood. Pech gehad, einde verhaal.

Maar nee, het verhaal gaat nog door. Want nu komt het: daar waar Nietzsche stopt bij zijn constatering dat de mens God doodverklaart, en dus tot de conclusie komt dat er van God in deze wereld geen sprake is, daar gaat Lucas een stap verder.

Ja, ook Lucas zegt, net als Nietzsche, dat de mens God geen plaats geeft, maar daarna laat de evangelist vervolgens weten dat God toch

plaats neemt. Weliswaar niet in een gastvrije herberg, maar wel in een schamele voederbak.

En dat betekent niets meer en niets minder dan dat Lucas' ons boodschap dat God, ondanks dat wij hem niet gastvrij ontvangen, toch plaatsneemt in deze wereld. Dat God zich, ondanks onze menselijke, al te menselijke eigenmachtigheid, toch toewendt naar deze wereld en zich aan ons verbindt. Dat God, ook al leven wij elke dag weer langs Hem heen, toch in ons midden is.

Dat is de ongehoord blijde boodschap van Lucas: dat God, hoewel wij hem of haar niet toelaten in deze wereld, toch zijn hand naar onze wereld uitstrekt. Dat God ons neemt zoals wij hier en nu zijn. Zelfs als wij God dood verklaren. Lees: zelfs als wij niet met God wensen te rekenen en onze eigen zagezegd goddelijke gang gaan.

God wacht niet tot wij kreukvrije rechtvaardigen geworden zijn. Hij wacht niet tot onze ziel smetteloos wit is geworden of tot wij onszelf tot geloofshelden hebben ontwikkeld en hij wacht al helemaal niet, om met Nietzsche te spreken, tot wij een soort Übermenschen geworden zijn, nee hij komt bij ons binnen zoals wij zijn, met al onze godonwaardige manieren van leven en doen, met al onze schaduwzijden en tekorten.

Hij komt bij ons binnen waar het niet zo fraai met ons is gesteld. In een voederbak voor vee, waar wij ons dus dicht bij het dierlijke bevinden. Op die duistere en onbehaaglijke plek in ons leven waar wij ten diepste en in essentie maar al te zeer onszelf zijn, laag-bij-degronds, vol zelf-zucht en eigenbelang, vol menselijk al te menselijk tekort.

In zo'n wereld hebben we recht en reden om Kerstfeest te vieren. Om het te vieren dat God zich met die wereld heeft willen inlaten. Dat Hij gekomen is, hoewel Hij niet werd opengedaan. Dat Hij Zijn intrede

deed zonder te kloppen. Dat Hij kwam, ondanks dat het hier menselijk, al te menselijk toeging en toegaat. Dat de hemel open ging boven die ongestuvige onooglijke, verborgen uithoek op aarde, boven die potdichte herberg in Betlehem. Dat God, zonder welkom te zijn, ons toch nabij kwam.

Ernst Veen

WOORDEN VAN DE KERK

Doodbrakende

Als er weer eens nieuwe bundel uitkomt met verhalen van Maarten Biesheuvel, dan lees ik die meteen. En gelukkig komt er af en toe echt een nieuwe bundel. Want ofschoon de schrijver al jaren dood is, worden in kasten en laden en vergeten hoekjes nog steeds onbekende verhalen gevonden. Biesheuvel was daar niet erg precies in.

Ik heb zojuist Austerlitz-Parijs-Alaska uit gelezen. Daar valt veel over te zeggen. Onder andere dat er twee keer het woord doodbrakende in voorkomt. In de context is niet helemaal duidelijk wat het daar betekent. Behalve dan dat wie doodbrakende is, er slecht aan toe is.

Ik kende het woord niet, en mijn woordenboeken kunnen me evenmin helpen. Gelukkig hebben we tegenwoordig het internet. Daar weten ze dat het woord doodbrakende voorkomt in de Statenvertaling, en wel in Psalm 88:16.

Ik grijp meteen naar mijn oude bijbeltje in de Statenvertaling, zoek psalm 88:16 op, maar daar lezen we:

Van der jeugd aan ben ik bedrukt en den geest gevende; ik draag uwe angsten, ik ben twijfelmoedig.

Tsja, zo komen we er niet. Nu weet ik toevallig dat er in de Statenvertaling van 1637 in de loop der eeuwen, of eigenlijk preciezer: in de 18de eeuw, nogal eens wat veranderd is. Eigenlijk is de Statenvertaling zoals wij die kennen als “de oude vertaling” grondig anders dan de originele Statenvertaling van 1637. Dat blijkt maar weer eens.

Kijken we op de website van het Bijbelgenootschap naar de oude tekst van 1637, dan lezen we daar:

Van de jeugd aan ben ik bedrukt en doodbrakende; ik draag Uw
vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig.

Kijk, daar hebben we ‘m. Ook destijds moet dat doodbrakende trouwens al minder duidelijk geweest zijn, want het staat in de kanttekeningen verklaard als “stervende, te weten door gedurige ellende”. Een goede reden om het honderd jaar later te vervangen door “den geest gevende”. En toen zijn meteen ook die vervaarnissen eruit gehaald.

Blijft de vraag: hoe komt Maarten Biesheuvel aan dat 17de-eeuwse woord. Zelfs als hij uit een rechtzinnig milieu afkomstig is (ja, dat klopt), is niet waarschijnlijk dat daar de tekst van 1637 werd gelezen. Waarschijnlijker, maar ik kan het voorlopig niet bewijzen, is dit woord langer bewaard gebleven in prekenbundels als van Smytegelt en kornuiten, die gelezen werden tot ver nadat de Statenvertaling haar verjongingskuur onderging.

Persoonlijk heb ik een grote voorkeur voor een actueler vertaling. Zoals deze (anno 2021):

Ik ben verzwakt, van jongs af in doodsgevaar,/ verbijsterd moet

ik uw woede verduren.

Desnoods in het krakkemikkig Nederlands van Oussoren:

Ellendig ben ik,/ ten dode opgeschreven van jongsaf/
heb gedragen uw verschrikkingen,/
ben radeloos

Of anders toch liever:

Zo lang ik me kan heugen,/ ben ik er ellendig aan toe;
ik ben de dood nabij.
Wat heb ik van u niet te verduren,/
ik ben ontredderd.

Joop van der Horst

EN DAN NOG DIT (1)

Het kerstverhaal is heel maatschappijkritisch

Voor veel gelovigen is het een dilemma: Kerst gaat over gezelligheid en lekker eten, maar wie de bijbelverhalen rond de geboorte van Jezus leest komt weinig gezelligs tegen. Het zijn rauwe verhalen vol politieke onrust. (...) “Ik houd erg van de tradities rondom Kerst, ik houd van de gezelligheid en dat iedereen zich mooi aankleedt”, begint Janneke Stegeman, bijbelwetenschapper en publiek theoloog. “Maar dat heeft gewoon heel weinig te maken met het kerstevangelie. (...)

“Lange tijd is er te eenzijdig de nadruk op gelegd dat Jezus kwam voor ons zondaars. De protestantse theoloog Oepke Noordmans vulde dat terecht aan: hij kwam voor zondaars en bedelaars. De verzoening die

Jezus kwam brengen stond in de profetische lijn van het oude Israël, die oproept tot een rechtvaardige samenleving.”

Beide theologen verwijzen naar de gedwongen reis die Jozef en de hoogzwangere Maria volgens het bijbelverhaal maakten van Nazaret naar Betlehem, als speelbal van de Romeinse machthebber. Bovendien moesten ze na de geboorte van Jezus naar Egypte uitwijken, op de vlucht voor de bloeddorstige koning Herodes.

Stegeman: “Ieder jaar weer valt me op hoe kritisch dat kerstverhaal is. Het kindje Jezus krijgt titels als Zoon van God en Vrededorst. Dat waren nu juist de titels waarmee de Romeinse keizer zich tooide, de leider van de bezettende macht. Rond keizer Augustus was de mythe gecreëerd dat hij zou zijn verwekt door de god Apollo. Hij noemde zichzelf de ‘vredebrenger op aarde’. Dat nu juist een hulpeloos kind, van zeer eenvoudige komaf, in een uithoek van het Romeinse Rijk zo wordt genoemd, is een aanklacht tegen machtsmisbruik die ook nog eens geladen is met een religieuze ideologie.” (...)

De Korte: “We zouden het verhaal echter onrecht doen als we er van maken dat Kerst alleen voor gemarginaliseerde groepen is. De herders die Jezus eer komen bewijzen stonden inderdaad onderaan de sociale ladder. Maar er kwamen ook voorname wijzen uit het oosten met kostbare geschenken.

“Zo staat Jezus’ koningschap voortdurend onder een dubbel teken: hij wordt bewierookt als de stralende ster van de wijsheid, maar wel in een schamele stal buiten het centrum van de macht.”

Bron: <https://www.trouw.nl/religie-en-filosofie/-het-kerstverhaal-is-heel-maatschappij-kritisch--afd4b59b/>

EN DAN NOG DIT (2)

Kerstmisbaksel

Het feest van Jezus' geboorte is onlosmakelijk verbonden geraakt met het geboorteverhaal van Lucas, terwijl het geboorteverhaal van Matteüs aan de orde komt op 6 januari, het feest van Driekoningen. Met als gevolg dat het als een gelijkwaardig geboorteverhaal vaak niet herkend wordt. Voor wie gewend is zulke verhalen te zien als historisch, als 'echt gebeurd', is het behoorlijk verwarrend. En voor kleine kinderen niet goed te begrijpen. Vandaar dat kinderbijbels, zeker vroeger, en kerststallen en schilders de oosterse wijzen van Matteüs voor het gemak maar laten reizen naar de stad van Lucas. Een vreemd mengsel, waarmee beide verhalen aan kracht verliezen; in de zeventiger jaren is daar ooit de mooie naam 'Kerstmisbaksel' voor bedacht.

Dat neemt naar ik hoop niet weg dat het de moeite waard is om deze dagen te vieren dat deze bijzondere mens ooit aan ons gegeven is. Zonder hem had deze wereld er anders uitgezien. Hij heeft ons geleerd kwaad niet met kwaad te vergelden, om te zien naar elkaar, allereerst naar mensen en volkeren in nood. Om voorzichtig te zijn met een ander te veroordelen, in het besef ook 'zelf niet zonder zonden te zijn'. Inzichten, die hij al luisterende naar de profeten voor hem - Matteüs tekent hem als een tweede Mozes - en vanuit een heel eigen innerlijke bewogenheid en onafhankelijkheid door de Geest van zijn God bezielde, zijn volk en wie daarbuiten ook op zijn weg kwam heeft voorgeleefd. (...)

Hoezeer de kerkgang ook teruggelopen is, de betekenis van de man van Nazareth kan alleen maar groeien. Willen wij een antwoord vinden op de levensgrote problemen die de toekomst bedreigen, dan zie ik geen andere weg dan die waarop deze begenadigde mens ons is voorgegaan. Oók, meen ik, voor de manier waarop wij als volkeren met elkaar omgaan, hoe moeilijk en weerbarstig dat proces ook is.

Dat hebben Matteüs en Lucas ieder op hun wijze willen zeggen. Laten wij dan onbevangen en met vreugde vieren dat dit mensenkind ons geschonken is.

Carel ter Linden

Bron: <https://www.trouw.nl/religie-en-filosofie/carel-ter-linden-ik-zie-geen-andere-weg-dan-die-waarop-de-man-uit-nazareth-ons-voorging~abe5cf58/>

Routebeschrijving naar Mariakapel Matadilaan 6, 3001 Heverlee

Met de auto: Op de ring van Leuven rijdt u naar de zuidoost-kant daarvan: de **Parkpoort**. Bij de verkeerslichten van de Parkpoort verlaat u de stad via de **Geldenaaksebaan**. Dan neemt u de eerste straat rechts (bij een bushalte): **Paul Van Ostaijenlaan**. Daarna neemt u de eerste straat links (Zegelaan), dan weer de eerste links (Matadilaan). De kerk staat op het einde rechts: Matadilaan 6. Daar is ook parkeerplaats.

Te voet vanaf het station Leuven, via de Ring tot aan Park-poort, dan

linksaf via de Geldenaakse baan naar Paul Van Ostaijenlaan (zie boven): 2 km of 30 minuten.

Met het openbaar vervoer vanaf het station Leuven op zondag:

Bus 4, 5 en 6 tot de halte Paul van Ostaijenlaan in Heverlee.

Daarna nog 370m wandelen (zie boven).

Bus 600 en 630 tot de halte Parkpoort. Dan nog 555m wandelen: bij de Parkpoort oversteken, via de Geldenaakse baan naar de halte Paul Van Ostaijenlaan (zie boven)

Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB) - Gemeente Leuven

Kerkdiensten	elke zondag om 10u
Kindernevendienst en –opvang (12-min)	elke zondag tijdens de kerkdienst
Jongerendienst (12-plus):	om de andere zondag (niet in juli en augustus)
VPKB-Leuven	https://vpkleuven.be
VPKB (landelijk):	https://nl.protestant.link
Locatie Kerk	Mariakapel Matadilaan 6, 3001 Heverlee/Leuven
Consulent	Ds. Petra Schipper Antwerpen 0486-12 50 44 petra.schipper@psc-antwerpen.be
Samenstelling kerkenraad	Marjan Blok Philipp Bratfisch Henk Corpopraal Anne-Merel Meijer Gerke Visser
Algemeen contact-adres kerkenraad:	info@vpkleuven.be
Samenstelling bestuursraad	Chris Lefebvre

Michiel Ruiter
Cedrick Tilma
Joop van der Horst
Maarten Wilbrenninck

Redactie Kerkbrief

Joop van der Horst
Ida van Dessel
Ernst Veen (ad interim)

Vrijwillige bijdragen

Belfius
IBAN BE93 0680 7857 4067
BIC GKCCBEBB

Afbeelding voorkant:
The Adoration of the Shepherds (door Giorgione Castelfranco, 1478-1510)
(National Gallery of Art, Washinton D.C.)